

Chrząszcze (*Coleoptera*) nowe dla Puszczy Białowieskiej*

Coleoptera new for the Białowieża Primeval Forest

LECH BOROWIEC, JAROSŁAW KANIA, MAREK WANAT

Instytut Zoologiczny i Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Wrocławskiego, ul. Sienkiewicza 21,
50-335 Wrocław

ABSTRACT. Three hundred and four beetle species new to Białowieża Primeval Forest are recorded. Seven of them are new to the Polish fauna: *Arthrolips piceus* (COM.), *Cyphon hilaris* NYHOLM, *Latridius nidicola* (PALM), *Melanophthalma curticolis* MANN., *Mordellistena weisei* SCHILS., *Neuraphes plicicollis* REITT., and *Orthopterus intersitus* BRUCE.

Puszcza Białowieska, z uwagi na zachowany pierwotny lub zbliżony do naturalnego stan lasów, stanowi jeden z najcenniejszych obszarów chronionych w Europie. Duża powierzchnia, silne zróżnicowanie środowiskowe, oraz położenie geograficzne powodują, że na terenie Puszczy występują unikalne mikrosiedliska, które zamieszkują liczne reliktowe gatunki chrząszczy. Z uwagi na oddalenie od ośrodków entomologicznych, w Puszczy Białowieskiej nie prowadzono dokładnych badań nad składem fauny chrząszczy tego obszaru, dominują prace przyczynkarskie, a jedynie niektóre rodziny są przedmiotem szczegółowych studiów (*Buprestidae*, *Cerambycidae*, *Curculionidae*). Ostatnim doniesieniem, obejmującym większą liczbę gatunków (80) jest praca KUBISZA i SZWAŁKI (1991), jednak dla wielu rodzin chrząszczy z terenu Puszczy nadal brak jest jakichkolwiek informacji.

Nasza notatka ma na celu uzupełnienie niektórych luk w poznaniu chrząszczy fauny Puszczy Białowieskiej, zwłaszcza w odniesieniu do rodzin słabo w Polsce badanych. Owady zbierano głównie podczas intensywnej eksploracji w czerwcu 1991 roku, a także dorywczo w lipcu 1982 roku, oraz dodatkowo w trakcie prowadzonych przez M. WANATA intensywnych badań faunistycznych nad *Curculionoidea* w latach 1983, 1985–1986. Okazy dowodowe znajdują się w kolekcjach autorów.

* Druk pracy w 15% sfinansowany przez Instytut Zoologiczny Uniw. Wrocławskiego.

Dla często powtarzających się stanowisk zastosowano następujące skrót:

- CZ – Czerlonka
 OP – Odziały północne 161–163
 PB – Polana Białowieska
 PN – Park Narodowy
 PO – Pogorzelce
 RK – Rezerwat Krajobrazowy

Pełne dane podano tylko dla rzadkich i sporadycznie notowanych gatunków.

Część nowych dla Polski gatunków zostało opublikowanych wcześniej (BOROWIEC, 1991). Nazewnictwo przyjęto głównie za „Katalogiem fauny Polski”, ze zmianami wynikającymi z potrzeby stosowania Kodeksu Nomenklatury Zoologicznej. W obrębie poszczególnych rodzin gatunki uporządkowano w kolejności alfabetycznej.

HYDRAENIDAE: *Elophorus arvernicus* (MULS.) – PB; *Hydrochus brevis* (HERBST) – PN; *H. carinatus* GERM. – PB.

HYDROPHILIDAE: *Anacaena lutescens* (STEPH.) – PB, Białowieża, nad Narewką, 17 VI 1991, 2 exx. – do tej pory wykazywany tylko z trzech krain, prawdopodobnie występuje w całym kraju, ale mylony z pokrewnymi gatunkami; *Cercyon analis* (PAYK.) – OP, PB; *C. atricapillus* (MARSH.) – OP; *C. lateralis* (MARSH.) – PN; *C. lugubris* (OL.) – PN; *C. pygmaeus* (ILL.) – OP, PB; *C. tristis* (ILL.) – PB, PN; *Cryptopleurum crenatum* (PANZ.) – PB; *C. subtile* SHARP – OP, 24 VI 1991, 2 exx. wysiane z przemy zeszłorocznego siana – gatunek zawleczony z Japonii, będący na terenie Europy w silnej ekspansji – niedawno (BOROWIEC, KANIA, 1991) wykazany po raz pierwszy z Polski na podstawie okazów łowionych na Roztoczu, Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej, i w Sudetach Wschodnich; *Enochrus melanocephalus* (OL.) – PB; *Sphaeridium lunatum* F. – PB; *S. marginatum* F. – PB.

STAPHYLINIDAE: *Aleochara brevipennis* GRAV. – PB; *A. verna* SAY – OP, PN; *Anthophagus angusticollis* MANN – PN; *Aploderus caelatus* (GRAV.) – PN; *Astenus pulchellus* (HEER) – PB; *Atemeles pubicollis* (BRIS.) – CZ; *Atheta aterrima* (GRAV.) – OP; *A. atramentaria* (GYLL.) – PN; *A. boletophila* (TOMS.) – PN; *A. celata* (ER.) – PN, RK; *A. coriaria* (KRAATZ) – PN; *A. crassicornis* (F.) – PN; *A. dadopora* THOMS. – PN; *A. excavata* (GYLL.) – PN; *A. liturata* (STEPH.) – PN, oddz. 399, 15–27 VI 1991, 3 exx. – notowany tylko z Dolnego Śląska, Beskidu Wschodniego i Bieszczadów; *A. macrocera* (THOMS.) – OP; *A. nigra* (KRAATZ) – OP; *A. pallidicornis* (THOMS.) – PN; *A. parvula* (MANN.) – PN; *A. repanda* (MULS. et REY) – PN; *A. sodalis* (ER.) – PN; *A. sordidula* (ER.) – OP;

A. trinotata (KRAATZ) – PB, PN; *Autalia longicornis* SCHEERP. – PN, oddz. 399, 20 VI 1991, 1 ex. wysiany ze ściółki – rzadki gatunek, podany tylko z Roztocza; *A. rivularis* (GRAV.) – OP; *Baptolinus affinis* (PAYK.) – PO; *B. pilicornis* (PAYK.) – PN; *Bolitochara pulchra* (GRAV.) – OP; *Cordalia obscura* (GRAV.) – PN; *Cypha longicorne* (PAYK.) – PB; *Cyphea curtula* (ER.) – OP, 24 VI 1991, 1 ex, PN, oddz. 373, 25 VI 1991, 1 ex. – bardzo rzadki gatunek, u nas znany tylko ze Śląska, Gór Świętokrzyskich i Beskidu Wschodniego; *Dadobia immersa* (ER.) – PB; *Dinaraea linearis* (GRAV.) – PN; *Emus hirtus* (L.) – PB; *Euryusa sinuata* ER. – RK; *Eusphalerum longipenne* (ER.) – PK; *Evanystes circellaris* (GRAV.) – PN; *Gabrius lividipes* (BAUDI) – PB; *Gyrophana affinis* (SAHLB.) – PN; *G. bihamata* THOMS. – PN, RK; *G. nitidula* (GYLL.) – PN, oddz. 399, 15–27 VI 1991, 1 ex. – górski gatunek, notowany tylko z trzech południowych krain; *Haploglossa gentilis* (MÄRK.) – RK; *Heterothops dissimilis* (GRAV.) – PB, PN; *Homalota plana* (GYLL.) – OP; *Hygronoma dimidiata* (GRAV.) – PN; *Ilyobates nigricollis* (PAYK.) – PN; *Lathrobium fulvipenne* (GRAV.) – RK; *L. terminatum* GRAV. – PB; *L. volgense* HOCHH. PB; *Leptacinus intermedius* DONISTH. – OP, PB; *L. sulcifrons* (STEPH.) – OP; *Liogluta nitidula* (KR.) – PB; *Lithocharis nigriceps* KR. – OP, 24 VI 1991, 1 ex. wysiany z przemy zeszłorocznego siana – notowany tylko z Niziny Mazowieckiej, Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej i Dolnego Śląska; *Lordithon striatus* (OL.) – PN; *L. trimaculatus* (PAYK.) – PN; *L. trinotatus* (ER.) – PN; *Megarthus denticollis* (BECK) – PN; *M. sinuaticollis* (LAC.) – PN; *Mycetoporus brunneus* (MARSH.) – OP; *M. longulus* MANN. – PN; *M. splendidus* (GRAV.) – OP, PN; *Myllaena intermedia* ER. – PN; *Nehemitropia sordida* (MARSH.) – OP; *Ocyusa maura* (ER.) – PN; *Oligota apicata* ER. – PN, 20 VI 1991, 2 exx. wysiane ze ściółki – gatunek pochodzący z Nowego Świata, obecnie szeroko rozmieszczony, ale z Polski podany tylko z 5 krain; *O. pusillima* (GRAV.) – OP; *Olophrum assimile* (PAYK.) – PN; *Omalius excavatum* STEPH. – PN; *O. rivulare* (PAYK.) – PB, PN; *Oxypoda spectabilis* MÄRK. – PN; *Philonthus addendus* SHARP – PN; *P. albipes* (GRAV.) – OP; *P. carbonarius* (GYLL.) – PB; *P. chalceus* STEPH. – PN; *P. cruentatus* (GMEL.) – PN; *P. fuscipennis* (MANN.) – PN, *P. laminatus* (CREUTZ.) – PN; *P. sanguinolentus* (GRAV.) – PB, *P. tenuis* (F.) – PB; *P. umbratilis* MULS. et REY – PB, PN; *P. varius* (GYLL.) – PB, PN; *Phloeonomus lapponicus* (ZETT.) – OP, PB; *P. planus* (PAYK.) – PB, PN, RK; *P. punctipennis* THOMS. – PN; *Phyllodrepa floralis* (PAYK.) – PB, PN; *P. linearis* (ZETT.) – PN, oddz. 399, 15–27 VI 1991, 1 ex. – gatunek borealno-górski, z Polski notowany tylko z trzech krain południowych; *P. nigra* (GRAV.) – PN; *Placusa incompleta* SJÖB. – PN, oddz. 399, 15–27 VI 1991, 1 ex. – wykazywany tylko z Pojezierza Mazurskiego i Bieszczadów; *P. tachyporoides* (WALTL) – PB, PN, RK; *Proteinus macropterus* (GYLL.) – PB; *Quedius limbatus* (HEER) – PN; *Q. scitus* (GRAV.) – PN; *Rugilus erichsoni* (FAUV.) – OP, PN; *R. orbiculatus* (PAYK.) – PN; *Sepedophilus littoreus* (L.) – PB; *S. obtusus* (LUZE) – łąki przed BPN, 17 VI 1991, 1 ex. – z Polski nie był wykazywany w sposób pewny, jedynie SCHÜLKE i UHLIG

(1989) w rewizji grupy *S. pedicularius* podają *S. obtusus* z „VR Polen Schlesien”, ale bez dokładnego stanowiska; *Staphylinus dimidiaticornis* GEMM. – PN; *Stenus cautus* ER. – PN; *S. latifrons* ER. – PN; *S. ludyi* FAUV. – PB; *S. pallipes* GRAV. – RK; *Tachinus fimetarius* GRAV. – PB, PN, RK; *T. laticollis* GRAV. – PN; *T. proximus* (KRAATZ) – PN; *T. subterraneus* (L.) – PN; *Tachyporus hypnorum* (F.) – PB; *T. obtusus* (L.) – PB; *Zyras lugens* (GRAV.) – PN.

MICROPEPLIDAE: *Micropeplus porcatus* (PAYK.) – PB; *M. tesserula* CURTIS – RK, 15–27 VI 1991, 1 ex na sągu dębówm – gatunek borealno-górski, z Polski notowany tylko z Sudetów i Beskidu Zachodniego.

SCAPHIDIIDAE: *Scaphisoma boleti* (PANZ.) – PN, PO.

PSELAPHIDAE: *Batrisodes venustus* (REICH.) – PB, PN; *Batrisus formicarius* AUBÉ – PN; *Bibloporus bicolor* (DENNY) – PN; *Brachygluta fossulata* (REICH.) – PB; *Bryaxis curtisii* (LEACH) – PN; *B. puncticollis* (DENNY) – PN; *Bythinus burrelli* DENNY – PB, PN; *Euplectus brunneus* (GRIMM.) – PB, RK; *E. karstenii* (REICH.) – PN; *E. kirbii* DENNY – PB, Park Pałacowy, 15 VI 1991, 10 ex., RK, wysiany z próchna z dziupli topoli, 16 VI 1991, 2 ex., PN, 18 VI 1991, oddz. 399, 2 ex., 20 VI 1991, 3 ex. wysiane ze ściółki – dotychczas znany tylko z dwóch stanowisk, na Górnym Śląsku i Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej; *E. punctatus* MULS. et REY – PB, PO; *Plectophloeus nitidus* (FAIRM.) – PB, Park Pałacowy, 15 VI 1991, 6 ex., PN, oddz. 399, 18 VI 1991, 3 ex. wysiany z mchu porastającego drzewo, 20 VI 1991, 2 ex. wysiane ze ściółki – rzadki gatunek, w Polsce notowany tylko z Górnego Śląska i Roztocza; *Pselaphaulax dresdensis* (HERBST) – PN; *Saulcyella schmidtii* (MÄRK.) – OP, PN; *Trimium brevicorne* (REICH.) – PB, PN; *Trisemmus impressus* (PANZ.) – PB.

SCYDMAENIDAE: *Euconnus pubicollis* (MÜLL. et KUNZE) – PB, PN; *Microscydmus nanus* (SCHAUM) – PN; *Neuraphes elongatulus* (MÜLL. et KUNZE) – PN; *N. plicicollis* REITT. – PN, oddz. 399, 20 VI 1991, 2 ex. wysiane ze ściółki – szeroko rozmieszczony w Europie gatunek, ale rzadko spotykany, nowy dla fauny Polski; *N. talparum* LOKAY – PN, oddz. 399, 20 VI 1991, 1 ex. wysiany ze ściółki – notowany tylko ze Śląska i Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej; *Scydmaenus hellwigii* (HERBST) – PN; *S. perrisi* (REITT.) – PN, oddz. 373, 23 VI 1991, 9 ex. – notowany tylko z Dolnego i Górnego Śląska, oraz Gór Świętokrzyskich; *Scydmoraphes minutus* (CHAUD.) – PN; *Stenichnus godarti* (LATR.) – PB, PN.

LEPTINIDAE: *Leptinus testaceus* MÜLL. – PN, RK.

COLONIDAE: *Colon latum* KR. – PN.

CATOPIDAE: *Nargus velox* (SPENCE) – PN; *Sciodrepoides fumatus* (SPENCE) – PN.

LEIODIDAE: *Agathidium atrum* (PAYK.) – PB; *A. badium* (ER.) – PN; *A. discoideum* ER. – PN, oddz. 398, 399, 15–27 VI 1991, 7 exx. – gatunek borealno górski, u nas znany tylko z 4 krain górskich; *A. mandibulare* STURM – PN; *A. nigripenne* (F.) – PN; *A. rotundatum* (GYLL.) – PB; *Leiodes polita* (MARSH.) – PB.

PTILIIDAE: *Nossidium pilosellum* (MARSH.) – PN, 20 VI 1991, 1 ex. wysiany ze ściółki – u nas znany tylko z 5 krain – stanowisko z Puszczy Białowieskiej jest prawdopodobnie najdalej wysuniętym na północny wschód w Europie; *Ptenidium pusillum* (GYLL.) – PN; *P. turgidum* THOMS. – PB, Park Pałacowy, 17 VI 1991, 1 ex. wysiany ze ściółki – dość częsty gatunek, ale z Polski znany tylko z 5 krain.

HISTERIDAE: *Abraeus granulum* ER. – PN; *A. perpusillus* (MARSH.) – PN; *Acritus nigricornis* (HOFFM.) – OP; *Gnathoncus nannetensis* (MARS.) – PN; *Hololepta plana* (SULZ.) – OP, PB; *Margarinotus carbonarius* (HOFFM.) – OP; *M. striola succicola* (THOMS.) – PN; *Plegaderus caesus* (HERBST) – OP; *P. dissectus* ER. – PN.

SCARABAEIDAE: *Psammobius sulcicollis* (ILL.) – PN.

CLAMBIDAE: *Clambus armadillo* (DE GEER) – OP; *C. punctulum* (BECK) – PB, PN; *C. radula* E.–Y. – PN, oddz. 399, 15–27 VI 1991, 1 ex., wysiany z dziupli lipy – z Polski znany jest tylko jeden okaz złowiony w Warszawie-Łazienkach.

HELODIDAE: *Cyphon hilaris* NYHOLM – PN, oddz. 314, 27 VI 1991, 3 exx. – szeroko rozmieszczony gatunek, ale zwykle nie odróżniany od pokrewnych – nowy dla fauny Polski; *C. ochraceus* STEPH. – PB, PN, PO; *C. padi* (L.) – PB; *C. palustris* THOMS. – PB; *C. pubescens* (F.) – PB; *C. ruficeps* TOURN. – PO, 15–27 VI 1991, 1 ex., w olsie – bardzo rzadki gatunek, notowany tylko z Dolnego Śląska i Beskidu Zachodniego.

EUCINETIDAE: *Eucinetus haemorrhoidalis* (GERM.) – PB.

LYCIDAE: *Platycis cosnardi* (CHEVR.) – PN, RK.

CANTHARIDAE: *Cantharis pallida* GOEZE – PN, PO; *C. pellucida* F. – PN; *Malthinus biguttatus* (L.) – OP; *Malthodes crassicornis* (MAEK.) – PB, Park Pałacowy, 17 VI 1991, 1 ex., PN, 18 VI 1991, 1 ex. – gatunek borealno-górski,

z Polski notowany tylko z Dolnego Śląska, Sudetów Zachodnich i Beskidu Wschodniego; *Malthinus seriepunctatus* KIESENW. – PB, Orzeszkowo, 26 VI 1991, 1 ex. – szeroko rozmieszczony, pospolity gatunek, ale z Polski wykazany tylko z 3 krain; *Podistra rufotestacea* (LETZ.) – PN; *P. schoenherri* (DEJ.) – PN, oddz. 372, 15–27 VI 1991, 3 exx. – gatunek górski i podgórski, występujący również na reliktowych stanowiskach nizinnych na torfowiskach – w Polsce notowany z 7 krain południowych, lecz autorzy „Katalogu fauny Polski” (BURAKOWSKI i in., 1985) zakwestionowali 3 stanowiska w północnej i środkowej części kraju; *Rhagonycha atra* (L.) – OP; *R. lignosa* (MÜLL.) – PB; *R. limbata* THOMS. – PB; *R. testacea* (L.) – PN; *Silis ruficollis* (F.) – PO.

NOSODENDRIDAE: *Nosodendron fasciculare* (OL.) – PN.

DERMESTIDAE: *Globicornis nigripes* (F.) – RK.

ANOBIIDAE: *Caenocara subglobosa* (MULS. et REY) – PO; *Dorcatoma chrysolina* STURM – PN; *D. robusta* STRAND – PN, oddz. 399, 15–27 VI 1991, 1 ex. – wykazany dotychczas tylko z Pojezierza Mazurskiego i Podlasia; *Dryophilus pusillus* (GYLL.) – PN; *Ernobius angusticollis* (RATZ.) – PB; *Ptilinus pectinicornis* (L.) – PN.

PTINIDAE: *Ptinus clavipes* PANZ. – PB, PN, PO.

MELYRIDAE: *Dysytes obscurus* GYLL. – CZ, PB; *Ebaeus flavicornis* ER. – PN; *Malachius marginellus* OL. – PB; *M. scutellaris* ER. – PB.

PHALACRIDAE: *Phalacrus caricis* STURM – PB, PN; *P. substriatus* GYLL. – PO.

SPHINDIDAE: *Sphindus dubius* (GYLL.) – PB.

NITIDULIDAE: *Brachyptelolus pulicarius* (L.) – PB; *Epuraea limbata* (F.) – PN; *Melighetes denticulatus* (HEER) – PN, PO; *M. nigrescens* STEPH. – PB; *M. symphyti* (HEER) – PO; *Omosita depressa* (L.) – PN.

RHIZOPHAGIDAE: *Rhizophagus cribratus* (GYLL.) – RK; *R. parallellocollis* (GYLL.) – PB; *R. perforatus* ER. – PB.

CUCUJIDAE: *Cryptolestes duplicatus* (WALTL) – PB; *Pediacus dermestoides* (F.) – PN.

MONOTOMIDAE: *Monotoma brevicollis* AUBÉ – PB; *M. longicollis* GYLL. – OP; *M. picipes* HERBST – OP, PB.

CERYLONIDAE: *Cerylon deplanatum* GYLL. – PN; *Pseudophilothermus evanescens* (REITT.) – PN, oddz. 399, 15–27 VI 1991, 4 exx. – podawany z Pojezierza Pomorskiego, Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej i Roztocza, co było poddawane w wątpliwość przez autorów „Katalogu fauny Polski” (BURAKOWSKI i in., 1986).

CORYLOPHIDAE: *Arthrolips piceus* (COM.) – PN, oddz. 399, 15–27 VI 1991, 1 ex., pod korą martwego grabu – bardzo rzadki gatunek, rozmieszczony w południowej Europie, Austrii i Słowacji – nowy dla fauny Polski; *Orhopterus atomus* (GYLL.) – RK; *O. intersitus* BRUCE – PB, Park Pałacowy, 17 VI 1991, 4 exx. wysiane ze ściółki spod dębu, oddz. 162–163, 24 VI 1991, 5 exx. – bardzo rzadki gatunek, nowy dla fauny Polski; *O. mundus* MATT. – PO; *Sericoderus lateralis* (GYLL.) – PB.

CRYPTOPHAGIDAE: *Antherophagus nigricornis* (F.) – PB; *A. pallens* (F.) – PB; *Cryptophagus abietis* (PAYK.) – RK; *Ephistemus globulus* (PAYK.) – PB, RK; *Pteryngium crenatum* (F.) – PN, RK; *Telmatophilus caricis* – PB, PN; *T. typhae* (FALL.) – PB.

DIPHYLLIDAE: *Diplocoelus fagi* (GUÉR.) – PO.

LATHRIDIIDAE: *Corticaria elongata* (GYLL.) – PB, PO; *C. lapponica* (ZETT.) – PN, 20 VI 1991, 4 exx. wysiane ze ściółki – rzadki gatunek borealno-górski – u nas podany tylko z Gór Świętokrzyskich; *C. longicollis* (ZETT.) – OP, PN, RK; *C. serrata* (PAYK.) – OP, PB; *Corticarina similata* (GYLL.) – PO; *C. truncatella* (MOTSCH.) – PB; *Dienerella ruficollis* (MARSH.) – OP; *Enicmus fungicola* (THOMS.) – PB; PN; *E. histrio* JOY et TOM. – OP, PB, PN, PO; *Lathridius anthracinus* (MANN.) – PB, RK; *L. brevicollis* (THOMS.) – PN; *L. consimilis* MANN. – RK, 15–27 VI 1991, 3 exx., 20 VI 1991, 2 exx. – bardzo rzadki gatunek, u nas notowany tylko z 5 krain południowych, błędnie podany wcześniej z Puszczy Białowieskiej jako *L. pseudominutus* STRAND (BOROWIEC, 1991), który powinien być wykreślony z fauny Polski; *L. hirtus* GYLL. – PN, OP; *L. minutus* (L.) – OP, PB, PN, RK; *L. nidicola* (PALM) – OP, 24 VI 1991, 3 exx. wysiane z resztek siana pod karmnikiem dla zwierzyny płowej – gatunek nowy dla fauny Polski, szeroko rozmieszczony w Europie Północnej, w Europie Środkowej rzadszy (często jako synantrop), zwykle nie odróżniany od pospolitego *Lathridius minutus* (L.); *Melanophthalma curticollis* MANN. – PB, 15–27 VI 1991, 2 exx. wysiane z przyzmy siana, OP, 24 VI 1991, 2 exx. – odrębność tego gatunku została dopiero niedawno potwierdzona – do tej pory był on uważany za synonim *M. transversalis* auct. nec GYLLENHAL (= *Corticaria gibbosa* HERBST.) – gatunek zbiorczy *M. transversalis* auct. okazał się grupą 5 gatunków, niezmiernie do siebie podobnych i możliwych do odróżnienia

jedynie na podstawie budowy prącia – omawiany gatunek nie był z Polski wykazany (LETZNER (1888) podał wprawdzie z Dolnego Śląska *M. transversalis* var. *curticollis*, ale właściwie nie wiadomo jakiego gatunku to doniesienie dotyczy); *Stephostethus alternans* (MANN.) – RK, 15–27 VI 1991, 1 ex. na sągu grabowym – bardzo rzadki gatunek, z Polski notowany tylko z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, Dolnego Śląska i Sudetów; *S. lardarius* (DE GEER) – PB; *S. rugicollis* (OL.) – PN; *Thes bergrothi* (REITT.) – OP.

COCCINELLIDAE: *Calvia quatuordecimguttata* (L.) – RK.

MYCETOPHAGIDAE: *Mycetophagus quadriguttatus* (MÜLL.) – PB; *Typhaea stercorea* (L.) – PN, PB.

CIIDAE: *Cis alni* GYLL. – PN; *C. castaneus* MELLIÉ – PB; *C. dentatus* MELLIÉ – PN, 23 VII 1982, 1 ex., 1 VIII 1982, 3 exx. – bardzo rzadki gatunek, notowany z Sudetów, Tatr, a ostatnio znaleziony na Dolnym Śląsku; *C. fagi* WALTZ – PN, oddz. 398, 15–27 VI 1991, 2 exx. – wykazywany tylko z 4 krain, prawdopodobnie nie odróżniany od *C. castaneus* MELL.; *C. festivus* (PANZ.) – PN, PO; *C. hispidus* (PAYK.) – OP, PN, PO; *C. lineatocribratus* MELLIÉ – PN; *C. nitidus* (F.) – PN; *Octotemnus glabriculus* (GYLL.) – PN.

ANASPIDIDAE: *Anaspis rufilabris* (GYLL.) – PB, PN.

MORDELLIDAE: *Curtimorda maculosa* (NAEZ.) – CZ; *Mordella brachyura* MULS. – PB; *M. holomelaena* APFEL. – PB; *Mordellistena humeralis* (L.) – PN; *M. parvula* (GYLL.) – PB; *M. pumila* (GYLL.) – PB; *M. saxonica* ERM. – OP, 24 VI 1991, 1 ex. – podany tylko z Wielkopolskiego Parku Narodowego; *M. weisei* SCHILS. – Białowieża, żwirownia, 22 V 1986, 1 ex., leg. J. GUTOWSKI – z Polski nie wykazany w sposób pewny, jedynie HORION (1971) w rozmieszczeniu tego gatunku podaje „Polska Zachodnia”, bez powołania się na konkretne okazy.

OEDEMERIDAE: *Nacerdes ferruginea* (SCHR.) – PB.

ANTHICIDAE: *Anthicus ater* (THUNB.) – PB; *A. floralis* (L.) – OP, PB.

ADERIDAE: *Aderus nigrinus* (GERM.) – RK; *A. oculatus* (PAYK.) – PN.

TENEBRIONIDAE: *Alphitophagus bifasciatus* (SAY) – OP; *Corticeus fasciatus* (F.) – PN; *Myrmechixenus vaporariorum* (GUÉR.) – OP.

ALLECULIDAE: *Isomira murina* (L.) – PB; *Mycetochara axillaris* (PAYK.) – PB.

CHRYSOMELIDAE: *Cryptocephalus distinguendus* SCHN. – oddz. 435; *C. sericeus* (L.) – CZ; *Donacia simplex* F. – PO; *Galerucella nymphae* (L.) – PB; *Hydrothassa hannoveriana* (F.) – PO; *Phyllotreta tetrastigma* (COM.) – PO; *P. undulata* (KUTSCH.) – PB; *Plateumaris sericea* (L.) – PN; *Psylliodes affinis* (PAYK.) – RK; *Zeugophora subspinosa* (F.) – OP.

PIŚMIENICTWO

- BOROWIEC L., 1991: Nowe i rzadkie dla Polski gatunki chrząszczy (*Coleoptera*). *Wiad. Entomol.*, **10**: 197–205.
- BOROWIEC L., KANIA J., 1991: Nowe stanowiska polskich *Hydrophilidae* (*Coleoptera*). *Wiad. Entomol.*, **10**: 133–142.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J., 1985: Chrząszcze *Coleoptera* – *Buprestoidea*, *Elateroidea* i *Cantharoidea*. Katalog Fauny Polski, Warszawa, XXIII, **10**: 1–401.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J., 1986: Chrząszcze *Coleoptera* – *Cucujoidea*, część 2. Katalog Fauny Polski, Warszawa, XXIII, **13**: 1–278.
- HORION A., 1971: Familie *Mordellidae*. Kurze faunistische Verzeichnis der mitteleuropäischen Käfer. *Entomol. Blätt.*, **66**: 1–29.
- KUBISZ D., SZWAŁKO P., 1991: Nowe dla Podlasia i Puszczy Białowieskiej gatunki chrząszczy (*Coleoptera*). *Wiad. Entomol.*, **10**: 5–14.
- LETZNER K., 1888: Fortsetzung des Verzeichnisses der Käfer Schlesiens. *Z. Ent., N.F.*, **13**: 181–236.
- SCHULKE M., UHLIG M., 1989: *Sepedophilus*-Studien I: *S. pedicularius* (GRAVENHORST, 1802) (= *Tachyporus truncatellus* GRAVENHORST, 1806) und *S. obtusus* (LUZE, 1902). *Entomol. Blätt.*, **85**: 147–164.